

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Prawo autorskie i prasowe
Prowadzący	dr Łukasz Goniak
Wydział	Wydział Nauk o Komunikacji i Dziennikarstwa
Kierunek	Dziennikarstwo i komunikacja społeczna
Poziom studiów	I
Profil studiów	praktyczny
Forma studiów	stacjonarna
Moduł specjalnościowy	
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Nauki o komunikacji społecznej i mediach
Obowiązuje od roku akademickiego	2024/2025
Rok studiów	1
Semestr	1
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu (obowiązkowy, do wyboru)	obowiązkowy
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (symbole)	DL_W09, DL_W13, DL_U08, DL_U09
Rodzaj zajęć (wybór z listy*)	wykład
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Student posiada ogólną wiedzę o funkcjonowaniu mediów, ma podstawową wiedzę z zakresu prawa (nabytą np. w ramach lekcji WOS).
Opis i cele przedmiotu Prawo autorskie i prasowe	Wykład ma na celu wprowadzenie studentów do tematyki i zaprezentowanie najważniejszych zagadnień z zakresu prawa prasowego oraz autorskiego. W sposób szczególny omówione zostaną kwestie, które są istotne z punktu widzenia praktyki zawodu dziennikarza, a także innych zawodów, które w przyszłości mogą wykonywać studenci kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna (np. praca w PR, agencjach reklamowych, influencerskich itd.). Wykład ma w znacznej mierze przygotować studentów do ćwiczeń z prawa autorskiego i prasowego, w trakcie których uczestnicy analizować będą m.in. konkretne sytuacje (<i>case study</i>) - sprawy, w szczególności te zapadłe w odniesieniu do działalności dziennikarzy i mediów, w tym samodzielnie rozwiązywać kazusy (proponować prawidłowe rozstrzygnięcia prawne w danej sprawie).

	Zajęcia mają dostarczyć studentom wiedzy i umiejętności/kompetencji, które pozwolą w przyszłości podejmować właściwe i zgodne z prawem decyzje w trakcie wykonywania zawodu dziennikarza (i innych).
--	--

Treści programowe

Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
Prawo autorskie i prasowe:	
1. Wprowadzenie do przedmiotu i prezentacja podstawowych informacji istotnych dla studenta (warunki zaliczenia, efekty do osiągnięcia, zakres tematyczny przedmiotu i in.)	2
2. Podstawowe definicje z zakresu prawa prasowego, m.in.: - co to jest prasa, w tym czy za prasę uznaje się wszelkie przekazy internetowe, czy tylko wybrane? Czy blogi/ Instagram uznaje się za prasę w rozumieniu prawa prasowego? - kto jest dziennikarzem z punktu widzenia prawa, w tym czy są nim blogerzy, kuratorzy treści, autorzy komentarzy na stronach internetowych poszczególnych mediów/ influencerzy? - czy komentarz jest materiałem prasowym? Kto odpowiada za treści komentarzy - tylko autor (anonim), czy także wydawca?	2
3. Funkcje i cele prasy	2
4. Dostęp do informacji publicznej, w tym pojęcia informacji publicznej, rodzaju informacji, jakiej mogą domagać się dziennikarza, ograniczeń w tym zakresie	2
5. Odpowiedzialność za naruszenie dóbr osobistych, w tym pojęcie dóbr osobistych, przesłanki ochrony, granice dozwolonej krytyki osób sprawujących funkcje publiczne, prawo prasy do krytyki w świetle orzecznictwa ETPCZ	2
6. Podstawowe obowiązki dziennikarzy wynikające z prawa prasowego i innych istotnych regulacji prawnych (np. szczególnej staranności i rzetelności dziennikarskiej, obowiązki wynikające z działalności reklamowej etc.)	2
7. Prawa dziennikarzy, w tym w szczególności prawo do anonimatu (nadużycie prawa?) oraz kwestia tajemnicy dziennikarskiej	2
8. Najważniejsze pojęcia i zagadnienia prawa autorskiego, w tym: utwór, rodzaje utworów, podmioty prawa autorskiego etc.	2
9. Osobiste i majątkowe prawa autorskie	2
10. Ochrona wizerunku	2
11. Wprowadzenie do kwestii dozwolonego użytku. Dozwolony użytek osobisty	2
12. Dozwolony użytek publiczny	2
13. Prawo autorskie w internecie, w tym prawo do cytatu	2
14. Pojęcie i istota plagiat, rodzaje, konsekwencje, w tym dla studenta	2
15. Egzamin końcowy. Zaliczenie wykładu	2
Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Kategoria efektu (W, U, K)	<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się (co ogólnie absolwent po tych studiach będzie wiedział i umiał)	<u>Opis przedmiotowych</u> efektów uczenia się (wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt) (co konkretnie student po tym przedmiocie będzie wiedział i umiał)	Sposoby weryfikacji efektów uczenia się (np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)
DL_W09	W zaawansowanym stopniu zna i rozumie podstawowe normy prawne i etyczne związane z funkcjonowaniem mediów i wykonywaniem zawodu dziennikarza	W1 – student samodzielnie definiuje podstawowe pojęcia prawne prawa prasowego i autorskiego (tematy 2, 3 i 8) W2 – student wyjaśnia i tłumaczy kwestie związane z prawami i obowiązkami dziennikarzy (tematy 4, 6 i 7) W3 – student wyjaśnia podstawy odpowiedzialności dziennikarzy (i innych osób) za naruszenie praw i obowiązków, w tym naruszenie dóbr osobistych (np. temat 5)	Egzamin końcowy w formie testu oraz dwóch pytań otwartych, aktywność na zajęciach
DL_W13	Ma w zaawansowanym stopniu wiedzę z zakresu public relations, marketingu i ich wykorzystania w mediach oraz wiedzę o reklamie i branży reklamowej	W4 – student rozpoznaje pojęcia i przepisy istotne z punktu widzenia branży PR, marketingu czy reklamy, w szczególności wynikające z prawa autorskiego, odnoszące się m.in. do ochrony wizerunku, praw autorskich osobistych i majątkowych (temat 2, 6 i 10)	Egzamin końcowy w formie testu oraz dwóch pytań otwartych, aktywność na zajęciach
DL_U08	Potrafi interpretować regulacje prawne związane z wykonywaniem zawodem i postępować zgodnie z nimi	U1 – student proponuje rozwiązania kasusów (spraw), które odnoszą się do poszczególnych regulacji prawnych omawianych w trakcie wykładu (np. czy komentarze internautów to materiał prasowy? czy blog to prasa?) (temat 2, 5, 6, 13 i 14) U2 – student wyprowadza prawidłowe wnioski wynikające z obowiązków określonych w prawie prasowym i autorskim (tematy 6, 10 i 14)	Aktywność w trakcie wykładu (dyskusja), egzamin końcowy w części trzeciego pytania otwartego o wybranej sprawie (case; kazuś)

DL_U09	Potrafi rozstrzygać dylematy zawodowe zgodnie z normami etyki zawodowej, przewiduje skutki swoich działań w prawnym i etycznym aspekcie wykonywania zawodu	U3 – student zachowuje ostrożność w sytuacjach związanych z informatorami (ochrona tajemnicy dziennikarskiej) (temat 7) U4 – student wskazuje odpowiedzialność za słowo i wypowiediane w prasie sądy (temat 5, 6 i 7) U5 – student jest zorientowany na prawidłowe korzystanie ze swoich praw (bez nadużyć np. prawa do anonimatu czy też wolności słowa; prawo do cytatu, dozwolony użytek) (temat 5, 6, 7, 11, 12, 13).	Aktywność w trakcie wykładu (dyskusja). Egzamin końcowy w części trzeciego pytania otwartego o wybranej sprawie (case; kazus).
--------	--	--	--

Metody dydaktyczne

(dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się)

1.	Wykład problemowy
2.	Dyskusja akademicka
3.	Praca z tekstami

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	30/1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami		
	udział w konsultacjach		
praca własna	przygotowanie do zajęć, osobiste lektury	15	60/2
	przygotowanie do testu końcowego	45	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Na ocenę składają się:

1. Aktywność na zajęciach (wykładzie) - 20%;
2. Wynik egzaminu – 80%

Egzamin składa się z trzech pytań otwartych, w tym co najmniej jednego kazusu do rozwiązania – 5 pkt za każdą prawidłową odpowiedź na zadane pytanie - oraz dziesięć pytań testowych (jednokrotnego wyboru) – 1 pkt za każdą poprawną odpowiedź na pytanie.

Ocena końcowa = 1 + 2 (j.w.) - przy uwzględnieniu wskazanych proporcji.

Punktacja w ramach egzaminu:

25 - 23 – 5

22 – 21 – 4,5

20 – 18 – 4

17 – 16 – 3,5

15 – 13 – 3

Punktacja za aktywność na zajęciach:

9 - 10 - 5

7 - 8 - 4,5

5 - 6 - 4

3 - 4 - 3,5

1 - 2 - 3

W zakresie efektów DL_W09, DL_W13, DL_U08, DL_U09:

- na ocenę 5:

w zaawansowanym stopniu zna i rozumie podstawowe dla dziennikarstwa i komunikacji społecznej normy prawne zawarte w prawie prasowym i autorskim, w tym samodzielnie definiuje podstawowe pojęcia prawne prawa prasowego i autorskiego, wyjaśnia i tłumaczy kwestie związane z prawami i obowiązkami dziennikarzy oraz odpowiedzialnością za naruszenie praw i obowiązków identyfikując orzeczenia sądów, które wskazują na prawidłowe rozumienie norm prawa prasowego i autorskiego; samodzielnie rozpoznaje przepisy istotne z punktu widzenia PR, marketingu czy reklamy, odnoszące się m.in. do ochrony wizerunku, praw autorskich osobistych i majątkowych; samodzielnie proponuje rozwiązania kasusów (spraw), które odnoszą się do poszczególnych regulacji prawnych omawianych w trakcie wykładu (np. czy komentarze internautów to materiał prasowy? czy blog to prasa?); zachowuje ostrożność w sytuacjach określonych przez prawo prasowe i autorskie, w tym związanych z informatorami (ochrona tajemnicy dziennikarskiej), wskazuje na odpowiedzialność za słowo i wypowiediane w prasie sądy;

- na ocenę 4:

w zaawansowanym stopniu zna i rozumie podstawowe normy prawne zawarte w prawie prasowym i autorskim, w tym przy niewielkim wsparciu definiuje podstawowe pojęcia prawa prasowego i autorskiego, wyjaśnia i tłumaczy kwestie związane z prawami i obowiązkami dziennikarzy oraz odpowiedzialnością za naruszenie praw i obowiązków, identyfikując podstawowe orzeczenia sądów, które wskazują na prawidłowe rozumienie norm prawa prasowego i autorskiego; przy niewielkim wsparciu rozpoznaje przepisy istotne z punktu widzenia PR, marketingu czy reklamy, odnoszące się m.in. do ochrony wizerunku, praw autorskich osobistych i majątkowych; przy niewielkim wsparciu proponuje rozwiązania kasusów (spraw), które odnoszą się do poszczególnych regulacji prawnych omawianych w trakcie wykładu (np. czy komentarze internautów to materiał prasowy? czy blog to prasa?); wskazuje na odpowiedzialność za słowo i wypowiediane w prasie sądy;

- na ocenę 3:

w zaawansowanym stopniu zna i rozumie podstawowe normy prawne zawarte w prawie prasowym i autorskim, choć potrzebuje w tym zakresie wsparcia, w tym przy wsparciu definiuje podstawowe pojęcia prawa prasowego i autorskiego, wyjaśnia i tłumaczy kwestie

związane z prawami i obowiązkami dziennikarzy oraz odpowiedzialnością za naruszenie praw i obowiązków, identyfikując jednostkowe orzeczenia sądów, które wskazują na prawidłowe rozumienie norm prawa prasowego i autorskiego; przy wsparciu rozpoznaje przepisy istotne z punktu widzenia PR, marketingu czy reklamy, odnoszące się m.in. do ochrony wizerunku, praw autorskich osobistych i majątkowych; przy wsparciu proponuje rozwiązania kasusów (spraw), które odnoszą się do poszczególnych regulacji prawnych omawianych w trakcie wykładu (np. czy komentarze internautów to materiał prasowy? czy blog to prasa?); w większości przypadków wskazuje na odpowiedzialność za słowo i wypowiedziane w prasie sądy.

Literatura obowiązkowa

1.	J. Sieńczyło-Chlabicz (red.) – Prawo mediów, LEX (dostępny online dla studentów UKSW) – wybrane fragmenty – zgodnie z prezentacją na wykładzie;
2.	J. Sieńczyło-Chlabicz (red.) – Prawo własności intelektualnej, LEX (dostępny online dla studentów UKSW) – wybrane fragmenty – zgodnie z prezentacją na wykładzie;

Literatura uzupełniająca

1.	Ł. Goniak, Nadużycie (prawa do) anonimatu przez dziennikarzy. Wymiar praktyczno-prawny, Roczniki Nauk Społecznych, 2023, vol. 51, nr 3, s.119-142
2.	Ł. Goniak, Nowy wymiar mediów i dziennikarstwa w internecie, czyli o (nie)legalnych praktykach w świetle prawa i orzecznictwa polskich sądów W: W nowomediowej przestrzeni: dziennikarze, celebryci, politycy/ Jeziński Marek, Mateja Magdalena, Wojtkowski Łukasz (red.), 2014, Wydawnictwo UMK, s. 11-30
3.	J. Sobczak – Prawo prasowe. Komentarz, LEX (dostępny online dla studentów UKSW) – wybrane fragmenty – zgodnie z prezentacją na wykładzie;
4.	M. Brzozowska-Pasieka, M. Olszyński, J. Pasieka – Prawo prasowe. Komentarz, Legalis (dostępny online dla studentów UKSW) – wybrane fragmenty – zgodnie z prezentacją na wykładzie;
5.	R, Markiewicz, Ilustrowane prawo autorskiej, Wolters Kluwer, Warszawa 2018 – wybrane fragmenty – zgodnie z prezentacją na wykładzie;
7.	Wybrane przepisy: Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe, Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

* lista rodzajów zajęć

- ☐ ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ☐ ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- ☐ lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- ☒ wykład kierunkowy
- ☐ wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- ☐ seminarium dyplomowe

(sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

- ☐ pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
(zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)